GORJANC

GLASILO OBČINE GORJE

ŠTEVILKA 156 APRIL 2023

Foto Sebastijan Slivnik

▪ Jurjev semenj str. 3 ▪

▪ V Gorjah bo maja začel delovati Protosfer – brezplačni prevoz za starejše str. 4 ▪

▪ Ekskurzija učencev v Anglijo str. 8 ▪

▪ Za dušo in srce – sezonski rastlinski recepti za vse generacije str. 9 ▪

▪ Odprtje soteske, dan odprtih vrat in novinarska konferenca str. 13 ▪

▪ Nagradna igra Vintgar 130 let str. 14 ▪

Spoštovane Občanke in Občani!

Čas hitro teče in če nas je še ped kratkim zeblo zaradi nizkih temperatur, se narava le počasi ogreva in prebuja ter vabi na aktivnosti na prostem. Za nami je tudi nekaj prijetnih dni, kot so barvanje pirhov in praznovanje velike noči, največjega krščanskega praznika. Veselimo se tudi praznovanja 27. aprila, dneva boja proti okupatorju, ki je še posebej pomemben za našo domovino. Marsikdo ima ta dan še posebej rad, saj je dela prost dan. V Gorjah pa smo konkretno zavihali rokave. Pravkar je bila zaključena gradnja fekalnega kanala za priključitev odpadnih fekalnih voda iz stanovanjskih objektov naselja Spodnje Gorje na javno kanalizacijsko omrežje. Tu bi se rad posebej zahvalil vsem vam, drage občanke in občani, za potrpežljivost, ki ste jo izkazali, saj je bila prometna ureditev zaradi popolne zapore državne ceste preusmerjena na občinsko cesto.

V planu so investicijski projekti za izboljšanje občinske infrastrukture, ki dviguje kakovost življenja. Nekateri od njih so se že začeli, ostali so tik pred začetkom. Pred vrati je poletna sezona. Evropske in slovenske turistične organizacije napovedujejo povečan obisk v zelenih destinacijah, med katere sodi občina Gorje. Smo občina krasnih naravnih znamenitosti in lepot, zaradi katerih bo našo občino obiskalo večje število obiskovalcev. Tudi za to sezono naprošam občanke in občane občine Gorje, predvsem vaščanke in vaščane vasi Podhom, za strpnost in izkazovanje dobre volje.

Uradno je svoja vrata odprla soteska Vintgar, ki velja za eno najlepših in najbolj obiskanih naravnih znamenitosti v Sloveniji. In ker je sezona praktično pred vrati, pozdravljam trajnostne ukrepe obiskovanja soteske Vintgar, ki jih je napovedalo Turistično društvo (TD) Gorje. Prav za reševanje kompleksne problematike parkiranja na tem območju je bil že leta 2020 izdelan Mobilnostni načrt, kot sestavni del celostne prometne strategije Občine Gorje, in sem res vesel, da bo TD Gorje začelo izvajati naš koncept za nemoten dostop do soteske in s tem posledično umirjati obisk in zmanjševati vpliv na naravo.

V velik ponos pa mi je, da predstavim projekt Prostofer – projekt, o katerem smo v občini Gorje že dlje časa razmišljali, saj se zavedamo, da starejši sodijo med ranljive skupine ter potrebujejo posebno obravnavo. Nakupili in opremili smo vozilo Dacia, ki je namenjeno brezplačnemu prevozu starejših občanov po nujnih opravkih. Če lahko rečem, gre za še en t. i. humanitarni projekt, ki je namenjen ljudem, ki so pomoči potrebni. Tako da pozivam vse starejše občane, ki ne vozite sami, nimate sorodnikov ali vam uporaba javnih prevoznih sredstev predstavlja težavo, da brez oklevanja pokličite brezplačno številko 080 10 10 in si zagotovite nujen prevoz do zdravstvenega doma, lekarne, trgovine, pošte, banke ali druge javne ustanove in nazaj domov. Naj le opozorim, da bo projekt zaživel v mesecu maju!

Predzadnji vikend v aprilu je bil Jurjev semenj, ki se je po treh letih odmora – zaradi pandemije koronavirusa in vremenskih težav vrnil v vsej svoji veličini. Občino Gorje je tako ponovno preplavil največji gorjanski praznik. Ponovno smo si lahko napasli oči na paradi kočij, konjenikov, narodnih noš in Godbe Gorje, ki pooseblja kulturno življenje našega kraja, ter se zavrteli ob odlični glasbi. Naj bo tovrstnih prireditev v naši občini še veliko, saj prinašajo raznovrstno ponudbo doživetij in so v veliki meri tudi promocija našega čudovitega kraja.

» Vaš župan Peter Torkar

Naslednja številka Gorjanca izide 25. maja, prispevke na naslov gorjanc@gorje.si sprejemamo do 18. maja.

GORJANC - Ustanovitelj in izdajatelj: Občina Gorje, Zgornje Gorje 6b, 4247 Zgornje Gorje; Odgovorna urednica: Sebastijan Slivnik; Člani časopisnega sveta: Tina Kosi, predsednica, Maruša Kobal, Ana Čop, Marjan Zupan, Peter Torkar. Lektoriranje: Doroteja Piber.
Gorjanc je vpisan v razvid medijev, ki ga vodi Ministrstvo za kulturo RS, pod zaporedno številko 1534; Časopis izhaja v nakladi 1.230 izvodov, brezplačno ga prejemajo vsa gospodinjstva v občini Gorje. Priprava na tisk in tisk: Antus Jesenice. Distribucija: Pošta Slovenije.
Naslov uredništva: Občina Gorje, Zgornje Gorje 6b, 4247 Zgornje Gorje. Elektronski naslov: gorjanc@gorje.si
Oglasno trženje: Antus Jesenice, tel.: 04 586 51 30; e-mail: info@antus.si

Nagovor urednika

Spoštovane Občanke in Občani Gorij. Kot verjetno že veste, sta bila, z odkritim negodovanjem nekaterih občinskih svetnikov, z novim mandatom občinskega sveta izglasovana nov časopisni svet in nov odgovorni urednik glasila občine Gorje »GORJANC«. Od prve izdaje glasila je minilo natanko 13 let, izšlo je 155 številk, na tišoče člankov, objav in slikovnega gradiva. Zato bi se najprej rad lepo zahvalil vsem , ki ste v preteklosti sodelovali pri nastajanju posameznih izvodov; urednici Romani Purkart, lektorici Mateji Erman Repe in avtorjem člankov in fotografij, saj se zavedam, koliko časa, truda in odrekanja je bilo potrebno vložiti. Sam menim, da je s svežo ekipo prišel čas, da glasilo pomladimo, naredimo prepoznavnejše. Začeli bomo z novo vizualno podobo, dodanimi rubrikami in članki, prispevki, veseli bomo poezije,otroških risbic, tudi kakšen »vic« bo dobrodošel. Ne bomo pa objavljali člankov z žaljivo, izključevalno vsebino. Za vse bodo veljale enake črke. Tega pa ne bi radi počeli sami, zato vabim vas, občane, da sodelujete z glasilom z dopisi, fotografijami, predlogi, željami, vprašanji in drugimi idejami. Posebej bom vesel sodelovanja mladih, saj se zavedam, da prihodnost pripada njim, njihove ideje, pa čeprav nam včasih »čudne«, nerazumljive, postajajo iz dneva v dan stvarnejše. Želim si, da bo »GORJANC« odprt na vsaki mizi gorjanskih gospodinjstev ter predmet pogovora ob vsakovrstnem druženju občanov. Naj bo živ, sočuten, včasih malo zajedljiv, predvsem pa zanimiv – berljiv.

Za konec bi se zahvalil za vso podporo, ki jo bom dobival pri pripravi vašega glasila v prihodnjih letih. Imejmo se radi.

A fructibus arborem aestima

Z vsem spoštovanjem,

» Sebastijan Slivnik, urednik Gorjanca

Nagovor lekotrice

Sem Doroteja Piber, rojena 31. 5. 1991 na Jesenicah. Osnovno šolo sem zaključila v Zgornjih Gorjah, nato sem se vpisala na Gimnazijo Jesenice. Po končani gimnaziji sem se vpisala na študij slovenistike na Filozofsko fakulteto v Ljubljani. Leta 2013 sem diplomirala, pridobila sem naziv diplomirana slovenistka. Nato sem vpisala magistrski študij, ki sem ga uspešno zaključila leta 2016, ko sem postala magistrica slovenistike. Že med študijem sem se ukvarjala z lektoriranjem in inštruiranjem slovenščine. Kasneje sem

začela voditi tečaje slovenščine za priseljence iz drugih držav, predvsem iz držav bivše Jugoslavije. Te tečaje vodim še danes. Poleg tega na Ljudski univerzi Jesenice vodim skrajšani program slovenščine za sedmi, osmi in deveti razred. Še vedno se ukvarjam tudi z lektoriranjem. Od leta 2018 sem samostojna podjetnica. Ko se ne ukvarjam s slovenščino na sto in en način, delam kot vodja strežbe na Grajski plaži na Bledu. Sem organizirana in vestna oseba, pripravljena pomagati, če le lahko.

» Doroteja Piber

Jurjev semenj 2023

Minuli vikend se je v Gorjah zopet dogajalo. Ob naročenem lepem vremenu je bilo v soboto zjutraj že vse pripravljeno za prireditev. Organizator ŠD Gorje je s podporo sponzorjev uredil prireditveni prostor, postavil veliki šotor in ograje za privez konjev. Hrana in pijača sta vabili žejne in lačne obiskovalce. Stojnice so počasi polnili prodajalci iz vseh koncev Slovenije. Popoldan so se ljubitelji teka udeležili tradicionalnega Pomladnega krosa. Po krosu je sledil nastop mladega domačega ansambla Maxi, zvečer pa je za zabavo in žur do jutranjih ur poskrbela skupina Calipso.

V nedeljo se je dogajanje začelo s sveto mašo, sledila sta tradicionalna Jurjeva povorka in blagoslov konj. V povorki je bilo udeleženih 100 konj z jahači, vozovi, kočijami, zapravljivčki. Blagoslov je opravil gorjanski župnik g. Matej Pavlič. Sledil je koncert Godbe Gorje. Po koncertu se je začel zabavni program z mladim lokalnim ansamblom Gorjanskih pet, popoldan pa z veselico in bogatim srečelovom. Zabaval nas je Gorenjski kvintet. Zadovoljni obiskovalci so vztrajali pozno v noč.

Nasvidenje do Jurjevega sejma 2024.

» Sebastijan Slivnik

Pomladni kros v Gorjah

Po treh letih odpovedi zaradi koronavirusa smo letos v okviru Jurjevega semnja ponovno izpeljali Pomladni kros. Na sončno soboto, 22. aprila, se je v popoldanskih urah na travniku za Gorjanskim domom zbralo nekaj več kot 100 tekačev. Veseli nas, da je številka primerljiva z zadnjo izvedbo te prireditve leta 2019. Tekači vseh starosti, od najmlajših 5-letnikov pa do izkušenih veteranov, so se, kot že veleva tradicija, pomerili na štirih različnih razdaljah. Najmlajši do 1. razreda osnovne šole so tekli na 250 m, osnovnošolci, stari od 7 do 11 let, na 750 m, starejši osnovnošolci do 9. razreda pa na 1,7 km dolgi preizkušnji. Odrasle kategorije so se pomerile na zdaj že vsem dobro poznanem krogu, dolgem 6,7 km, ki poteka čez Zatrato in Stovičje, vse do Križev ter nazaj do Gorjanskega doma.

Prireditev je uspela. Velik delež nastopajočih so predstavljali člani domačega ŠD Gorje, ki bdi nad organizacijo tako Pomladnega krosa kot celotne prireditve Jurjev semenj. Zagotovo je na številčnost udeležbe vplivalo veliko število preostalih tekaških prireditev, ki so potekale v bližnji okolici na isti dan.

Želimo si, da bi v prihodnje privabili še večje število tekačev iz okolice Gorij in bo s tem vzdušje še boljše. Za konec pa je potrebno omeniti tudi vse člane ŠD Gorje in druge prostovoljce, ki so pomagali pri pripravi in izvedbi prireditve, saj brez vas takšnega logističnega zalogaja ne bi bilo mogoče izpeljati.

» Matjaž Ličef, ŠD Gorje

Pohodi in delavnica so zaznamovali mesec april v DU Gorje

Članice in člani Društva upokojencev Gorje smo zelo aktivni pohodniki. Konec marca smo se odpravili na pohod na Škabrijel, vzpetino severovzhodno od mesta Gorica, kjer so v času 1. svetovne vojne potekali siloviti boji z veliko žrtvami. Z razglednega stolpa, ki stoji na vrhu, je bil ob lepem vremenu čudovit razgled do morja in tudi Triglava.

V začetku aprila smo nadaljevali pohodniške aktivnosti ter obiskali partizansko Bolnico Franja. Bili smo presenečeni, da smo jo nekateri nazadnje obiskali, ko smo bili še v osnovni šoli. Z velikim zanimanjem smo si ogledali stavbe in osvežili znanje zgodovine.

V aprilu smo se podali tudi na Pliskovico – Volnik. Uživali smo v razgledu, ki je prečudovit, ter že kovali načrte za naslednja dva majska pohoda in izvedbo čistilne akcije, s pričetkom na balinišču v R'čici, ki jo bomo v pohodniškem utripu nadaljevali v smeri Mežaklje do Spodnjih Laz.

Ker so naši člani zelo aktivni tudi na spletu, smo izvedli delavnico, na kateri smo osvežili in pridobili nova znanja in veščine za uporabo računalnika ali pametnega telefona. Dogovorili smo se, da bomo nova znanja pridobivali v začetku maja, kjer bomo podrobneje spoznali gmail, in sredi

maja sodelovali na usposabljanju za uporabo nove spletne platforme Digitalno vključeni s pametnim telefonom ali na računalniku v okviru projekta Digitalno vključeni, ki ga za naše člane pripravlja ZDUS. Več podatkov lahko pridobite z ogledom naše spletne strani (www.dugorje.si) in vabljeni na naše aktivnosti.

» Zoran Kobal, predsednik DU Gorje

V Gorjah bo maja začel delovati Prostofer – brezplačni prevozi za starejše

Z mesecem majem 2023 se bodo v občini Gorje začeli izvajati brezplačni prevozi za starejše PROSTOFER, saj je tudi naša občina pristopila k vseslovenskemu prostovoljskemu projektu za mobilnost starejših, v katerega je že vključenih 93 slovenskih občin. Izvajali jih bodo naši prostovoljni vozniki z avtomobilom znamke DACIA, ki ga je za ta namen kupila občina.

Komu je namenjen PROSTOFER?

Brezplačni prevozi so namenjeni vsem starejšim, ki ne vozijo sami, nimajo sorodnikov, ki bi imeli prosti čas takrat, ko potrebujejo prevoz, imajo nizke mesečne dohodke in tudi slabše povezave z javnimi prevoznimi sredstvi ali se težko gibajo. Brezplačni prevozi bodo starejšim osebam omogočali lažjo dostopnost do zdravniške oskrbe (npr. v zdravstveni dom, bolnišnico), javnih ustanov (občine, upravne enote), pošte, pokopališča, trgovine ipd.

Kako naročiti prevoz PROSTOFER?

Uporabnik, ki potrebuje brezplačni prevoz, mora najmanj **tri dni** prej poklicati na brezplačno številko enotnega klicnega centra **080 10 10** in povedati, iz katere občine je ter kdaj bi potreboval prevoz. V klicnem centru bodo zabeležili njegove podatke in lokacijo prevoza ter obvestili prostovoljnega voznika. Ko bo voznik potrdil rezervacijo, bodo uporabniku sporočili, kje in kdaj ga poberejo. Center sprejema rezervacije od ponedeljka do petka, med 8. in 18. uro.

Ob tej priložnosti je potrebno poudariti, da je v občini Gorje trenutno 12 prostovoljnih voznikov, ki so v svojem prostem času pripravljeni pomagati tistim, ki prevoze potrebujejo. Svojim sopotnikom bodo nesebično pomagali tudi, ko bodo izstopili iz avta: jih pospremili do čakalnice pri zdravniku, počakali nanje med pregledom, pomagali nesti vrečke iz trgovine in jim priskočijo na pomoč pri vzpenjanju po stopnicah ...

» Janez Jan

Odlično predavanje dr. Jerneja Bernika

Jernej Bernik dr. med., velik strokovnjak in zdravnik z dolgoletnimi izkušnjami v porodništvu in ginekologiji, je za boljšo ozaveščenost in kvaliteto življenj žensk pripravil predavanje "ŽENSKO ZDRAVJE V ZRELIH LETIH". S tematiko, s katero se praktično spopada vsaka ženska, je napolnil občinski prostor do zadnjega stola, občutljivo temo pa pričel s hudomušnim uvodom, da ima vsaka ženska v življenju težave ali z moškim ali denarjem ali menopavzo. Menopavza oziroma »zadnja menstruacija v življenju žensk« ženskam lahko povzroča širok spekter težav – spremembe menstrualnega ciklusa, vročinski oblivi, nespečnost, razdražljivost, bolečine v sklepih, zdrsi rodil, urinska inkontinenca ..., ki

jim lahko v veliki meri zmanjšuje kvaliteto življenja. Dr. Bernik je pojasnil, da se veliko žensk ne zna spoprijeti s klimakteričnimi težavami in jih poziva naj se obrnejo na strokovnjake, saj obstaja veliko metod za blaženje simptomov.

S svojo strokovno in hkrati hudomušno predstavitvijo je dr. Bernik ženske seznanil tudi z urinsko inkontinenco, ki je dolga leta veljala za tabu temo, z osteoporozo – boleznijo kosti, in z miti, ki krožijo o teh boleznih in jim ni vedno za verjeti. S slikovnim in video materialom je prikazal moderne načine zdravljenja naštetih problemov in s tem med ženskim občinstvom sprožil tudi nemalo vprašanj.

» Občina Gorje

Gorjanci za Gorjance – prijatelji za prijatelje

V torek, 21. marca 2023, smo Kuraltovi v Domu dr. Janka Benedika v Radovljici obiskali našo prijateljico in Gorjanko, gospo Marico Brišar, ki je praznovala častitljivih 99 let. Pridružilo se nam je še nekaj Gorjancev iz doma. »Bili sva tudi dobri sodelavki in odlično smo se razumeli,« pravi gospa Nada Kuralt. Spominjali sta se tistih časov in čisto drugačnih okoliščin v takratnem zdravstvu. Tudi ljudje so bili drugačni, bolj skromni in držali so skupaj. Danes pa je vse skupaj ravno obratno. Stresa skoraj ni bilo in posledično tudi »ta novih« bolezni ne.

Nekateri pa so še danes, tako kot včasih, polni razumevanja za sočloveka. Da bi le bilo čim več takih!

Ob klepetu in obujanju spominov nam je čas hitro minil in treba je bilo oditi na kosilo. Poslovili smo se z obljubo, da se Gorjanci kmalu spet srečamo.

Gospe Marici pa še mnogo lepih sončnih dni med domačimi in prijatelji v domu.

Ob tej priliki se zahvaljujemo Vesni in Ksenji iz doma za vso pomoč.

» Nada Kuralt

Obisk doma dr. Janka Benedika

Pred praznikom smo se odpravili na obisk v Dom dr. Janka Benedika v Radovljico. Našim občanom smo pripravili skromna darila. Gospod župan je pozdravil vse navzoče in seznanil z dogajanjem v našem kraju. Batov Matej nam je zaigral nekaj viž. Ob klepetu in dobri kavi nam je čas prehitro minil. Poslovili smo se z željo, da se kmalu vidimo v Gorjah. KORK Gorje

» Nina Repe

Čistilna akcija na Zatrniku

Današnja čistilna akcija na Zatrniku je uspela v celoti. Udeležba je bila najštevilčnejša do sedaj (skupno 18 udeležencev). Zbrali smo se ob 9. uri, z delom pa zaključili nekje ob pol dvanajstih. Za konec nas je Gostinstvo Jager pogostilo s pijačo in okusnim ričetom.

Skupinska slika udeležencev (skoraj vsi – manjka samo Marija Škrinjar).

Količina zbranih odpadkov nas vsako leto še vedno preseneti, je pa zadovoljstvo po dobro opravljenem delu toliko večje.

Infrastruktura Bleda je obveščena in bo jutri poskrbela za odvoz odpadkov, za kar se jih zahvaljujemo.

» Anže Urevc

Velikonočno fucanje na "Zgvavnci"

Več kot 20 let se, že tradicionalno na velikonočno nedeljo, zberejo fantje Pr' Kobavu na »Zgvavnci« in odigrajo partijo fucanja. Igra poteka tako, da tekmovalec pri »blagajni« kupi kovance. Letos je bila glavna blagajničarka Valerija Zalokar. Uporabljajo se stari kovanci za 100 dinarjev, ki jih za namen fucanja že vsa ta leta hrani Kobavov Joža (če imate doma še kakšno zalogo omenjenih dinarjev, jih lahko naslednje leto prinesete oziroma posodite). Deset kovancev stane 1 evro. Nato se določi, do katere ure se mečejo kovanci oziroma do kdaj se jih lahko kupi. Po navadi se kupujejo do polne ure oziroma do pol polne ure. Pri tem pomaga bližnji zvonik cerkve sv. Jurija v Gorjah. Po koncu kupovanja lahko le igralci, ki so bili s svojimi meti kovancev najbližje cilju, igrajo dalje. Zmagovalec, tisti, ki je vrgel kovanec najbližje cilju – žeblju, dobi v pest toliko igralnih kovancev, kolikor je bilo vplačanih evrov. Vrže jih v zrak, da padejo na tla. Kolikor »možev« je padlo, tolikšen dobitek dobi zmagovalec. Preostale kovance dobi drugouvrščeni in ponovi postopek ter tako naprej, dokler kovancev ne zmanjka. Tako v teoriji lahko tisti, ki je bil drugi ali tretji, priigra večji dobitek od zmagovalca. Ampak važno je sodelovati, ne zmagati. Letošnjo igro je žal prekinilo slabo vreme, ki se je spreminjalo iz minute v minuto, tako da je bilo občutiti tople sončne žarke, kot tudi mrzel veter, ki ga je prineslo z bližnjih zasneženih hribov. Se vidimo naslednje leto.

» Lidija Mandal

Smučarsko tekaški vikend oddih v Ramsau

Konec februarja letos se nas je 14 športnih zanasenjakov iz Gorij in okolice že drugič odpravilo na smučarsko tekaški vikend oddih v tekaški center Ramsau am Dachstein na avstrijsko Štajersko. Namen je bil preživeti nekaj dni v odklopu od napornega vsakdana, preživeti čas športno aktivno in se poleg tega imeti še čimbolj lepo. Kljub temu, da je bilo napovedano zelo slabo vreme, izleta nismo odpovedali, saj bi vsako morebitno prelaganje izleta zelo verjetno pripeljalo do odpovedi, česar pa si nismo želeli. Ramsau, katerega domačini imejujejo tudi smučarsko tekaški Eldorado, smo obiskali že drugič, saj ponuja 220 km tekaških prog različnih težavnostnih stopenj, ki kar kličejo k obisku v zimskem času. Na progah pa so razni gostinski ponudniki in koče, katere poskrbijo, da se tudi opehanim športnikom kaj hitro povrnejo moči. Tekaške proge so plačljive, vendar cena 12 EUR na dan glede na dolžino in urejenost tekaških prog ni pretirana. Obiskanost prog je res velika. Na progah je opaziti tako tekače-pohodnike, zanesenjake, kot smo mi, kot tudi razne profesionalne športnike.

Vremenoslovci tokrat niso zatajili, saj je skoraj 3 dni snežilo, zadnji dan pa nas je le pričakala zimska pravljica ob sončnem vremenu. Že prvi dan našega izleta je zapadel slab meter snega, v kasnejših dneh pa malo manj, kar je zelo vplivalo na število naših pretečenih kilometrov. Ob tem so z naše strani deževale pohvale pripravljalcem tekaških prog, saj so ratraki ne glede na močno sneženje delovali ves čas in se trudili za vzdrževanje prog, kolikor je bilo to pač mogoče v takih vremenskih razmerah. Apartma oz. hiša, kjer smo bili nastanjeni, je bila od tekaških prog oddaljena približno 200 metrov, kar doda k dobri izkušnji, saj je res zelo priročno, da si od odhoda iz apartmaja v nekaj minutah na tekaški progi. Medtem ko nas je večina preživela vse dneve na tekaških smučeh, so se nekateri s ski busom odpravili za en dan smučat v bližnji Schladming. Dneve smo tako večinoma preživeli na tekaških smučeh, večeri pa so tudi kar hitro minili ob raznih pogovorih, filozofiranju ter pametovanju in veseljačenju.

Ob koncu izleta smo sklenili, da bomo take vrste izlet ponovili tudi v naslednjem letu. Glede na to, da smo pretekli že skoraj vse proge v Ramsau, bomo mogoče zamenjali lokacijo in šli v tekaški raj v Toblach v Dolomite ali pa v Obertilliach na Tirolsko.

» Matej Poklukar

Slovenija v Budimpešti – tudi folklorniki FD Bled smo bili zraven

V organizaciji Si In, ki sodeluje z našimi ambasadami po svetu, nas je 500 slovenskih folklornikov, pevcev in instrumentalistov v marcu prikazovalo nesnovno kulturno dediščino naše lepe domovine v Budimpešti.

Tokrat smo se odločili, da potujemo z vlakom. Iz Lesc naravnost v Budimpešto, in to zelo ugodno, saj smo vsi, razen naše nove članice Irene, »penzionisti«. In ne boste verjeli, tudi na Madžarskem smo se zaradi svojega statusa vozili s podzemno železnico in tramvaji brezplačno.

Budimpešta je glavno mesto Madžarske in glavno politično, industrijsko, trgovsko in prometno središče države. Mesto se razteza ob obeh bregovih reke Donave. Nastalo je z združitvijo Budima na desni (zahodni) in Pešte na levi (vzhodni) obali Donave. Urbano območje

Budimpešte ima okoli 2 milijona in pol prebivalcev, s čimer je šesto največje mesto v Evropski uniji.

Ogledali smo si Budimpešto, ki jo krasijo številne veličastne stavbe. Občudovanja vreden je, predvsem ponoči, Parlament, ki je največja stavba v državi. Uvrščen je na Unescov seznam svetovne dediščine. Krilo, ki je vzdolž reke Donave, je dolgo kar 268 metrov. Madžarski parlament je tretji največji parlament na svetu. Samo veličino Kraljeve palače pa so pokvarili z umestitvijo Holiday Inn Budapest, hotela, ki so mu sicer del fasade naredili v starem slogu, pa vendar – kapital naredi svoje. V tradicionalni madžarski gostilni – ČARDI, s cigansko glasbo in plesom, smo nastopali folkloristi in tako združili madžarsko ter slovensko kulturo. Tam nas je sprejel trenutni slovenski veleposlanik na Madžarskem, Marjan Cencen.

V cerkvi Svete Ane smo lahko uživali ob zvokih slovenskega ubranega petja zborov.

Na Trgu junakov (Hősök tere) smo posneli tudi fotografijo, saj konec koncev skoraj vsi udeleženci sodimo med junake, nekateri so že čez 70, a še vedno z veseljem in lahkoto vrtijo pete. Mednje sodita kar dva Gorjanca, Anton Repe, ustanovitelj FD Bled, in predani predsednik Marjan Črnkovič ter muzikant Rekarjev Marjan, ki je avtor fotografije, in tudi sama, ki jih 70 še nimam, a vseeno veselo vrtim pete in vse zapišem ter objavim – Klinarjeva tradicija gre naprej.

Zasip, 4. 4. 2023

» Danica Vester

Planinski pohod po Dovžanovi soteski

V soboto, 15. 4., smo se z učenci, ki obiskujejo planinski krožek, odpravili na izlet v čudovit naravni spomenik, Dovžanovo sotesko. Ob osmi uri smo se zbrali pred šolo in se odpeljali do Čadovelj pri Tržiču. Med potjo smo poslušali zanimivo razlago o dejavnostih, ki so se razvile v Tržiču, in o nastanku tega zmajevega mesta. Legenda namreč pravi, da je imel kovač starega petelina, ki mu je ušel na goro Košuto, kjer je znesel jajce, iz katerega se je izvalil zmaj. Ko je zmaj zrastel v veliko zverino, je goro preklalo na dvoje in sprožil se je plaz. Ljudje so iz naselbine pod goro stekli v dolino in ko so se upehali, so se ustavili ter na tem kraju stoji današnje mesto. Po slikoviti razgledni poti, ki vodi skozi sotesko, smo se podali do Raziskovalno-informacijskega centra Dolina, kjer smo občudovali fosilne ostanke različnih rastlinskih in živalskih vrst. Deževni dnevi pred našim pohodom so dodobra napolnili strugo Tržiške Bistrice, ki nas je bučno spremljala ob poti. Po ogledu soteske smo šli pogledat mogočnega zmaja, ki se bohoti ob cesti pri vstopu v mesto. Ob poti po starem mestnem jedru so nas na tleh spremljali kovinski odtisi čevljev, saj je čevljarstvo močno zaznamovalo in vplivalo na življenje prebivalcev v teh krajih. Pot nas je vodila tudi mimo cerkve sv. Andreja, kjer je bil kaplan navdušen Slovenec, pevec in planinec, Jakob Aljaž. Pesem Stille Nacht, heilige Nacht (Sveta noč), ki je nastala v avstrijskem Oberndorfu pri Salzburgu, je poslovenil in jo prav v Tržiču prvič zapel v slovenskem jeziku.

V teh krajih se je mudila še ena znana osebnost, po kateri so poimenovali Radetzky marš, ki na novega leta dan zazveni v izvedbi Dunajskih filharmonikov. Grad Neuhaus slavnega maršala, ki mu ga je prodala tašča, se bohoti na vzpetini nad mestom. Povzpeli smo se tudi do tja. Po ogledu mesta smo se odpeljali nazaj proti Gorjam. Kljub pregovorno muhastemu aprilskemu vremenu smo imeli lep in poučen izlet.

Vir: www.visit-trzic.com

» Maja Tavčar Karlin

Ekskurzija učencev v Anglijo

2. marca smo se učenci od 7. do 9. razreda v pričakovanjih zbrali v šolski avli. Napočil je težko pričakovan dan – začetek naše štiridnevne ekskurzije v Veliko Britanijo.

Četrtek smo posvetili predvsem potovanju. Z avtobusom smo se najprej ustavili v Kranju, kjer so nas čakali učenci z Osnovne šole Franceta Prešerna Kranj. Skupaj smo se odpeljali do beneškega letališča Marco Polo. Od tam smo v večernih urah z letalom prileteli v London. Pričakal nas je avtobus, ki nas je peljal do hotela. Razdelili smo se po sobah in kar kmalu šli spat.

V petek zjutraj smo vstali in pojedli zajtrk. S podzemno železnico smo se peljali skoraj do Buckinghamske palače, kjer smo bili priča menjavi straže. Naša vodička nam je povedala veliko o zgodovini te prečudovite zgradbe. Popoldne smo si ogledali muzej Madame Tussauds. Za raziskovanje muzeja voščenih lutk smo imeli veliko časa. Slikali smo se s svojimi vzorniki, angleško kraljevo družino, glasbeniki, športniki ... Zvečer smo si ogledali muzikal Mamma Mia. S podzemno železnico smo se polni odtisov prvega dne vrnili v hotel.

V soboto smo zgodaj vstali. Pred nami je bila dolga pot do univerzitetnega mesta Oxford, kjer smo slišali veliko o značilni arhitekturi. Ogledali smo si tudi enega izmed tamkajšnjih kolidžev. Pot nas je popeljala v naslednje mesto, Stratford-upon-Avon, kjer smo si ogledali rojstno hišo znamenitega angleškega pisatelja Williama Shakespeara. Obiskali smo tudi grad Warwick, kjer smo se naučili veliko o zgodovini Velike Britanije, kraljevi družini in življenju včasih. V hotel smo prišli pozno.

V nedeljo zjutraj je bilo bolj sproščeno. Podzemno železnico so nam do hotela zaprli, zato smo se peljali z znamenitim dvonadstropnim avtobusom, t. i. double deckerjem. Dopoldne smo si ogledali neverjetne razstave v Natural History Museum (Prirodoslovnem muzeju). Seveda je za natančen ogled muzeja časa zmanjkalo. Popoldne smo se peljali z ladjico po Temzi. Videli smo veliko londonskih znamenitosti, kot so The Shard, Katedrala Sv. Petra, znani most London bridge, dvižni most Tower bridge in London tower. Peš smo se odpravili tudi do spomenika velikemu londonskemu požaru. Zvečer smo si pogledali znamenito železniško postajo King's cross. V hotel smo se vrnili prej, zato smo imeli še veliko časa za druženje.

V ponedeljek smo dokončno spakirali ter zapustili hotel. Avtobus nas je popeljal na obalo. V mestu Brighton smo občudovali arhitekturo in se na morju tudi sprostili. Našo pozornost je pritegnil velikanski Kraljevi paviljon, ki ga je zgradil Jurij IV. Popoldne smo se odpravili proti letališču, kjer smo počakali letalo. Leteli smo na letališče Marco Polo v Benetkah. Od tam smo se z avtobusom odpravili v Slovenijo. Domov smo prišli v poznih urah. Od izleta smo bili izmučeni, a smo že naslednji dan sošolcem, družini in prijateljem navdušeno razlagali, kaj vse smo videli na ekskurziji.

» Brigita Škufca

Pomladna prireditev Ta roža je zate

V četrtek, 23. marca, smo za starše učencev od 1. do 5. razreda pripravili tradicionalno pomladno prireditev Ta roža je zate. Starši so se našemu vabilu odzvali, saj je bila telovadnica, ki smo jo spremenili v prireditveni prostor, polno zasedena. Prireditev se je pričela z nastopom Otroškega pevskega zbora pod vodstvom Melite Gerdej. Zapeli so nam ljudsko pesem *V dolinici prijetni*. S citrami sta pevski zbor spremljali Ema in Tadeja Žemva. Po pozdravu ravnateljice Mojce Brejc je Otroški pevski zbor zapel še pesem Anje Štefan, *Tri čebele*. Skozi celotno prireditev so nas popeljali petošolci Nuša Kravanja, Iris Mataj, Mark Debeljak in Jakob Stržinar. S pesmimi Barbare Gregorič so nas po letnih časih vodili skozi vse mesece leta. Vmes so se s skupinskimi točkami predstavili posamezni razredi. Učenci prvih razredov

so zaplesali ljudski ples *Ob bistrem potočku* je mlin in zapeli ljudsko pesem Mamica je kakor zarja. Četrtošolci so nam predstavili pesem Toneta Pavčka *Skupaj* in ustvarili pesem z lastnimi glasbili. Učenke drugega razreda so se nam predstavile z recitacijama Kosovelovih pesmi *Otrok s sončnico in Kje*, učenci pa so recitirali pesem Toneta Pavčka *Pomladni kros*. Petošolci so nam predstavili venček ljudskih plesov. Učenci, ki obiskujejo izbirni predmet nemščina, so nam predstavili pesem Floriana Bauerja *Guck mal diese Biene da!* Učenci tretjega razreda so zapeli in z Orffovimi glasbili spremljali pesem Gitice Jakopin in Janija Goloba *Sonce*. Za konec pa so zaplesali ob zvokih Alpskega kvinteta s pesmijo V *Gorjah je lepo*. V Gorjah je res lepo, še posebno ob prijetnem druženju s pesmijo, plesom in odličnimi nastopi naših učencev. Nasvidenje prihodnje leto.

» OŠ Gorje

Vse večja uporaba kokosovih vlaken

V tretji dekadi meseca marca letos je bila temperatura tal že okrog deset stopinj Celzija, kar pomeni, da se je zemlje ogrela tri tedne prej kot običajno. Tako je znašala povprečna temperatura tal meseca marca letos kar sedem stopinj Celzija, kar je že dovolj za setev nekaterih rastlin. A nikoli ne smemo z delom začeti prezgodaj, ker še sledijo dnevi s temperaturami pod ledišičem. V aprilu smo bili že zelo dejavni na vrtu, zemljo smo pripravili za letošnjo vegetacijsko dobo, pomembno opravilo je bilo tudi gnojenje in dodajanje organske mase. Za večino rastlin so najboljša ilovnata tla, peščena tla izboljšamo z gnojenjem in namakanjem. V tem mesecu smo že posadili trajne vrtnine, krompir, solato, čebulo, kapusnice, posejali grah, novozelandsko špinačo, blitvo, špinačo, korenček, pastinak in rdečo peso. Nekatere rastline sejemo terminsko, z namenom, da jih imamo dlje časa na voljo. Pri setvah v zavarovanih prostorih pazimo, da sejemo v primerno ogret substrat in da po vzniku znižamo temperaturo prostora, saj bodo sadike izdolžene in neodporne. V mesecu aprilu je pomembna tudi skrb za trato, najprej jo dobro prezračimo, postopek poteka v dveh smereh; najprej jo prezračimo v vzdolžni liniji, pograbimo odmrle ostanke in morebitno kamenje ter postopek ponovimo v prečni liniji, ponovno pregrabimo, potrosimo kremenčev pesek in dosejemo novo seme trave. S prezračevanjem v tla vnesemo zrak, tla bodo bolj rahla. Za stalne prehode med deli vrta uredimo potke, ki jih pripravimo iz organskih gradiv, tlakovcev ali pohodnih plošč.

Če se v travi pojavi širokolistni trpotec, trave ne škropimo s herbicidi, težava je ravno v zbitosti tal. V tem primeru bo prezračevanje zelo dobrodošel ukrep, na takšna tla lahko dodamo tudi šoto. Zaloge šote se na trgu zmanjšujejo, v ta namen letos na vrtnarskih sejmih v tujini že promovirajo vse večjo uporabo kokosovih vlaken, ki jih že uporabljamo kot dodatek v substratih, delujejo zračno, vsebujejo hranila v obliki soli in nase vežejo vlago. Lahko jih polagamo na brežine kot zastirko, v katero posadimo pokrovne trajnice, v nekaj letih se vlakna razgradijo. V prvih letih, preden rastline prerastejo brežine, so izredno dekorativna. Trato pognojimo do petkrat letno, v primeru uporabe počasi vodotopnih gnojil med rastno dobo dognojimo enkrat do dvakrat. Če smo travo dosejali ali celo položili t. i. »travni tepih«, površino povaljamo, da seme oziroma korenine pridejo v stik z zemljo. V mesecu maju sadimo zelišča, enoletna zelišča posadimo v drugi polovici meseca, po ledenih možeh. Posevke čebulnic in kapusnic pokrijmo z agrokopreno, da zmanjšamo pojav čebulne muhe in kapusovega belina. Ličinke muhe, imenovane žerke, se zavrtajo v rastlinski del, kjer povzročajo veliko škodo. V pomoč pri spremljanju pojava in številčnosti škodljivcev so nam lepljive plošče. Za posameznega škodljivca izberemo ustrezno barvo lepljive plošče. V maju na prosto sadimo tudi vse bučnice in razhudnikovke. Poskrbimo za zasaditev mešanih posevkov, upoštevamo dobre sosedske odnose in načrt kolobarja. Še posebno pozornost pri menjavi prostora namenimo kapusnicam, ki jih na isto mesto sadimo šele po štirih letih, s tem zmanjšamo pojav bolezni, imenovane golšavost kapusnic, in zmanjšamo škodljivce. Čas je za izbor enoletnic, ki nam bodo lepšale poletni čas vse do jeseni, ko jih bomo zamenjali z dvoletnicami. Z enoletnicami zasadimo skalnjake, posode in grobove. Namenimo jim sončno lego in odcedna tla. Pripravimo si tudi načrt za kombinacijo balkonske zasaditve, vsaka posamezna rastlina nam bo polepšala balkon, še prav posebno pozornost pa namenimo gorenjskim nageljnom. Izkopljemo čebulice spomladi cvetočih čebulnic, porežemo spomladi cvetoče grmovnice in oblikujemo živo mejo.

» Nataša Kunstelj, BC Naklo

Za dušo in srce – sezonski rastlinski recepti za vse generacije

Od kroničnega atopijskega dermatitisa do moje prve kuharske knjige Za dušo in srce.

Vedno sem bila zdrav otrok, polna energije in idej. V srednji šoli sem se za dober začetek novega obdobja **zredila za 10 kg**, kar me je hudo potrlo. Moja reakcija na to je bila klasično najstniška in zelo neprimerna: **nehala sem jesti**. Na srečo sem takrat redno trenirala sodobni ples; ko sem na enem od treningov od vrtoglavice skoraj **omedlela**, sem vedela, da je čas, da neham s tem **nesmislom**. Začela sem spet jesti, a je nisem odnesla brez posledic. Od stresa, ki ga je povzročilo pomanjkanje hranjenja, sem dobila **hude izpuščaje** po hrbtnih straneh **dlaneh, prstih, okoli oči in ust**, ob hujših izbruhih pa tudi po vratu, rokah, trebuhu in nogah. Lahko si predstavljate, da je bila to za 16-letnico mučna izkušnja.

Ker mi **dermatologi niso znali pomagati** drugače, kot da so zatirali simptome kroničnega atopijskega dermatitisa (z njim naj bi po njihovem mnenju živela do konca življenja), sem se **zdravljenja vzroka lotila sama**. Za začetek sem spremenila prehrano, vanjo sem vpeljala več polnovrednih živil in začela kuhati sama zase. V letih, ki so sledila, sem odkrila veliko ljubezen do kuhanja in preizkusila morje različnih diet. Pri 22 letih sem pristala na rastlinski prehrani, ki mi je pomagala **dokončno opraviti z izpuščaji**. Zdaj moje roke niso več, kot da so opečene, hura!

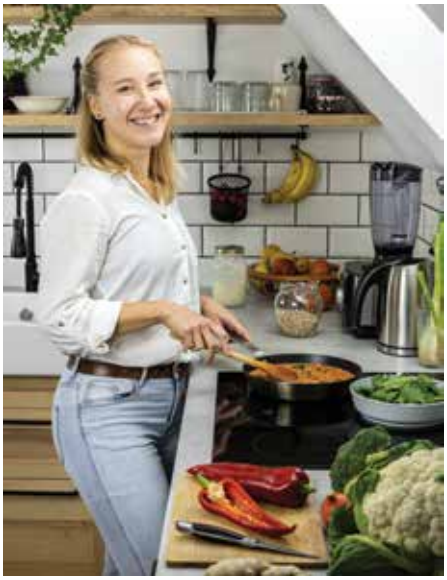

Zaradi svoje izkušnje z izpuščaji sem se odločila, da bom delila svojo zgodbo in pomagala drugim, da si lahko **izboljšajo zdravje in življenje**. Leta 2019 sem začela redno objavljati recepte na **blogu Little Kitchen Vibes**, kar me je vodilo do tega, da sem leta 2021 **hobi spremenila v službo**. Ker vem, da naša prehrana igra ogromno vlogo pri našem zdravju, sem se odločila izdati knjigo z naslovom **Za dušo in srce**. Recepti v knjigi želijo ljudem približati hrano, ki je mene – in še marsikoga drugega - rešila neozdravljive bolezni. Recepti so tako dobri, da **pobožajo dušo** in tako zdravi, da **ščitijo srce** oziroma telo.

V knjigi **Za dušo in srce** najdete **52 sezonskih rastlinskih receptov**, polnih okusa in domačnosti. Razdeljeni so v **štiri poglavja po letnih časih**, saj je **lokalna sezonska hrana** za našo dobrobit izjemnega pomena. S **sezonskostjo** se povežemo z naravo okoli nas, tako da nas knjiga navdihuje, da se obrnemo k **lokalnim sezonskim pridelkom**, se povežemo z **lokalno skupnostjo** in se s hrano **zbližamo z ljudmi** okrog nas. V knjigi so **recepti za vse** – mlade in manj mlade; tiste, ki se že prehranjujete **rastlinsko**, in tiste, ki imate radi **domače okuse**; za tiste, ki raje kuhate sami, in za tiste, ki radi kuhate v družbi. V knjigi Za dušo in srce so recepti za celo **družino** ali le **eno osebo**. Vsak v knjigi najde nekaj zase.

Ker vem, da je **druženje v živo** nekaj drugega kot branje besed s papirja, sem se odločila, da s pomočjo Zavoda Aspekt organiziram **dogodek ob izidu knjige Za dušo in srce**.

20. maja se bomo ob **14. uri** dobili v **Tavči kuhni**, kjer bom ob spremljavi **kulturnega programa** predstavila svojo knjigo. Jedli bomo in pili, se družili in se imeli fino vse **do večera**, ko bomo z žrebanjem nagrajencev **nagradne igre** zaključili dan. **Vabljeni**, da se nam pridružite vsaj za en del dneva in poskusite kako jed iz knjige.

Na dogodku boste lahko knjigo prelistali in kupili. Če vam ne uspe priti, pa si knjige vseeno želite, lahko knjigo že zdaj **naročite na spletni strani** www.littlekitchenvibes.com.

» Vita Vybihal, priseljena Gorjanka, ljubiteljica kuhinje

Vrste slovenskega medu

» Foto arhiv ČZS

Med je živilo, ki ga medonosne čebele (Apis mellifera) pridelujejo iz nektarja in mane. Nektar je sladek sok iz cvetov. Sestavljen je iz vode in sladkorjev. Mana je sladka tekočina, ki jo izločajo drevesne uši in kaparji. Čebele mano in nektar zberejo, pomešajo s svojimi izločki in shranijo v panju. Tako zbrana snov se v panju suši in zori. S tem nastane med.

Glede na izvor delimo med v dve skupini: cvetlični med in manin med. Cvetlični med je pridobljen iz nektarja. Med cvetlični med uvrščamo akacijev, ajdov, cvetlični med in med oljne ogrščice, delno tudi lipov med. Med iz mane je pridobljen iz izločkov insektov na rastlinah ali iz rastlinskih izločkov. Med manin med uvrščamo smrekov, hojev, gozdni, lipov in kostanjev med.

Za posamezno vrsto medu so značilne določene senzorične lastnosti, ki se med vrstami močno razlikujejo. Zaznamo razlike tako v videzu, barvi in kristalizaciji kot tudi v vonju, okusu in aromi.

Akacijev med: je zelo svetle barve in bister. Za akacijev med je značilno, da ne kristalizira. Je močno sladkega okusa z nežnim vonjem in aromo, ki spominjata na satje, akacijevo cvetje, vaniljo, sveže sadje ali cvetlice.

Cvetlični med: je po videzu precej raznolik. Od zelo svetle slamnato rumene barve do rjavo jantarne. Večinoma je moten, vendar to ni pravilo. Nagnjen je h kristalizaciji. Po okusu je močno sladek, lahko tudi rahlo kisel. Značilen je pekoč pookus po sladkem. Vonj in aroma spominjata na sveže ali kuhano sadje, cvetlice, mlečne bonbone ali karamel.

Med oljne ogrščice: je umazano bele do svetlo rumene barve in kristaliziran. Značilni so fini kristali. Je močno sladek. Vonj in okus spominjata na repico, zelje ali kompot. Prisoten je lahko odbijajoč vonj po hlevu ali po postanem.

Lipov med: je svetlo rumene barve z zelenim sijem. Lahko je tako v tekoči kot kristalizirani obliki. Je precej sladek, zaznamo lahko tudi nekaj grenkobe. V vonju in aromi moramo zaznati svežino, ki spominja na mentol ter lipovo cvetje ali zelišča.

Kostanjev med: značilna je temno rjava barva z rdečim sijem in bistrost. Značilno je, da ne kristalizira. V okusu moramo zaznati sladkost in močno izraženo dolgotrajno grenkobo. Tudi v vonju in aromi zaznamo grenkobo, ki je lahko odbijajoča in spominja na zažgan sladkor ali dim.

Gozdni med: tudi gozdni med ima, podobno kot cvetlični med, širok barvni nabor od svetlo do temno rjave z rdeče-zelenim odtenkom. Lahko je v tekoči ali kristalizirani obliki. Je precej sladek in rahlo kisel. Možno je zaznati tudi grenek okus. Po aromi in vonju spominja na smolo ali smrekove vršičke. Prisotna mora biti tudi sladkobna aroma, ki spominja na mleko v prahu ali karamelo.

Smrekov med: je rdečerjave barve s sijočo površino in ne kristalizira. Je sladko-kislega okusa z nežnim vonjem po smrekovih vršičkih in smoli. V aromi prepoznamo smrekove vršičke in zeliščne bonbone. Spominja lahko tudi na kavo ali suho sadje. Možna je odbijajoča aroma, ki spominja na mokro živalsko dlako.

Hojev med: je sivorjave barve z zelenim odsevom. Praviloma ne kristalizira in je rahlo moten. Je precej sladek in rahlo kisel z nežnim vonjem po mleku v prahu in smoli. Tudi aroma ni pretirano izražena in spominja na karamelo, zeliščne bonbone, smolo ali sirup smrekovih vršičkov.

Slovenija je zaradi svoje geografske raznolikosti ugodna za pridobivanje različnih vrst medu. V tako široki paleti različnih arom si je mogoče izbrati med, ki nam kot posamezniku najbolj odgovarja.

Vir:

Golob, T., Jamnik, M., Bertoncelj, J., Kropf, U., Kandolf, A., Božič, J., Zdešar, P., Meglič, M., Goljat, A. 2011. Med značilnosti slovenskega medu. Lukovica, Čebelarska zveza Slovenije, JSSČ: str. 84.

» Ana Janžekovič, svetovalka za varno hrano JSSČ, ČZS

Okusite pravega – na svetovnem trgu skoraj polovica medu ponarejenega, zato potrošniki pozor!

Evropska komisija je podprla projekt »From the Hives«, v okviru katerega so naredili raziskavo o pristnosti uvoženega medu v države EU. V raziskavo je bilo vključenih 16 članic EU ter Švica in Norveška. Med novembrom 2021 in februarjem 2022 so zbrali 320 vzorcev uvoženega medu, ki so jih poslali v uraden laboratorij na analizo pristnosti. Pri 147 vzorcih (46 %) so odkrili sum ponarejenosti s sladkornim sirupom. Največ ponarejenih vzorcev je bilo uvoženih iz Kitajske (66 od 89, kar je 74 %). Odkrili pa so tudi ponarejene vzorce iz Ukrajine, Argentine, Mehike, Brazilije, Turčije, Urugvaja, Velike Britanije in še nekaj posameznih vzorcev iz drugih držav.

Izjemno pomembno delo za zaščito potrošnika opravlja tudi Uprava RS za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin, ki je pred kratkim v sklopu redne letne kontrole medu v **Luki Koper razkrila 260 ton ponarejenega medu iz Kitajske, ki mu je bil dodan nizkocenovni sladkorni sirup**. V lanskem letu so glede pristnosti analizirali 20 vzorcev medu, od tega so štirje kazali znake ponarejenosti.

Zaradi več vrst medu z vprašljivim poreklom na trgu potrošniku svetujemo, da kupuje med pri čebelarju iz svojega lokalnega okolja. Ob nakupu na trgu pa predlagamo, da ste pozorni na državo porekla, svetujemo vam, da izberete **državo porekla: SLOVENIJA!** Večina slovenskih čebelarjev toči med v posebne kozarce za med slovenskega porekla, katerega poreklo in kakovostne parametre v skladu s pravilnikom kontrolira ČZS. Korak dlje pa lahko storite z nakupom medu pri čebelarju, ki je tudi koristnik **evropske sheme kakovosti**, saj je višja kakovost njegovega medu dodatno preverjena. Med, ki je vključen v sheme kakovosti, prepoznamo po **prelepki na pokrovu kozarca**, ki vključuje evropski simbol kakovosti »zaščitena geografska označba« za Slovenski med ali »zaščiteno označbo porekla« za Kraški in Kočevski gozdni med.

» Čebelarska zveza Slovenije

Izjava za javnost

22. april je svetovni dan Zemlje, katerega namen je opozoriti družbo na dejstvo, da je planet, na katerem živimo, minljiv in ranljiv, zato ga je treba ohranjati. Svetovni dan Zemlje je bil prvič organiziran že leta 1970, od takrat pa se vsakoletno obeležuje v več kot 192 državah. Koordinira ga globalna mreža Dneva Zemlje.

Zavedati se moramo dejstva, da Zemljo najbolj ogroža človek. Zaradi človeka so v nevarnosti rastline, ptice in druge živali, oceani, reke, čista pitna voda, travniki in gozdovi. Vse našteto je za nas nekako samoumevno, zato si težko predstavljamo, kako bi se sprehajali, če ne bi imeli gozdov, travnikov, živali, rek, in kako bi živeli, če bi Zemlja nekoč preprosto nehala obstajati.

Ob dnevu zemlje je prav, da se spomnimo na vse neverjetne oblike življenja, ki jih naš čudoviti planet ponuja. In ker vsi sedaj že dobro razumemo rek, da življenja brez čebel ne bi bilo, je prav, da pomislimo tudi na drobcene, pridne prebivalke zelenega planeta. Kakšen je pomen čebel in opraševalcev na področju pridelave hrane, pove stavek, ki ga pogosto radi rečemo: »Od opraševalcev je odvisna vsaka tretja žlica hrane na naših krožnikih ter večina pridelka sadja.« Od opraševalcev in njihovega obstoja je torej odvisno veliko, zato je edino pošteno, da jim uslugo vrnemo in tudi mi poskrbimo, da bodo imeli na voljo dovolj hrane v obliki cvetočih medovitih rastlin.

V Sloveniji nam skrb za ohranitev teh živalic še zdaleč ni tuja. Ponosni smo na avtohtono kranjsko sivko, slovensko čebeljo raso, ki je druga najbolj razširjena na svetu. Zahvaljujoč prizadevanju Čebelarske zveze Slovenije je zavedanje, da čebele pomembno vplivajo na ohranitev človeškega življenja in biotsko raznovrstnost, prisotno že v vrtcih in šolah. Slovenski čebelarji že tradicionalno posvečajo 20. maj praznovanju čebel, tega dne namreč obeležujejo spomin na rojstni dan Antona Janše, ki je pred več kot 230 leti znanje slovenskega čebelarja predstavil svetu kot prvi učitelj čebelarstva na cesarskem Dunaju.

Medtem ko ob svetovnem dnevu Zemlje običajno po vsem svetu potekajo shodi, čistilne akcije, izobraževalni dogodki in delavnice, smo na Čebelarski zvezi Slovenije **v petek, 21. aprila**, pripravili **Dan odprtih vrat slovenskih čebelarjev**. Namen tega dogodka, ki bo potekal **v več kot 100 čebelarskih društvih po Sloveniji**, je izobraževanje in informiranje splošne javnosti o pomenu čebel in čebelarstva.

Predvsem lokalnim šolam, vrtcem in drugim interesnim združenjem ter širši javnosti želimo predstaviti čebelarsko dejavnost in opisati postopke pridobivanja medu. Ljudem želimo povedati, da so čebelji pridelki popolnoma naravno živilo, saj jim čebelarji v postopkih pridelave ničesar ne dodajamo niti ne odvzemamo. Poudarili bomo pomen kranjske čebele kot pomembne opraševalke za kmetijstvo in pridobivanje hrane.

Vljudno vabljeni, da se udeležite Dneva odprtih vrat slovenskih čebelarjev in na ta način izrazite podporo čebelarjem za prizadevanje ohranitve čebelarstva naše kranjske čebele in tudi zadostnega opraševanja različnih rastlin, ki so bistvenega pomena za lokalno samooskrbo s prehrano.

Lokacije, kjer bodo čebelarji izvedli Dan odprtih vrat, so po čebelarskih društvih navedene v povezavi oziroma v prilogi.

https://www.czs.si/objave_podrobno_czs/13054?sif_file=objave_podrobno_czs&sif_parent=13054

» Čebelarska zveza Slovenije

Nagrade za tradicionalno sušenje krme ali žita v kozolcih

V kozolcu posušena krma je visokokvalitetna. Kozolci, še posebej »obdevani«, so tipičen in najbolj prepoznaven element slovenske kulturne krajine, hkrati pa se z »obdevanjem« kozolca ohranjajo običaji in znanja, povezana s tem vedno redkeje videnim kmečkim opravilom. Projekt nagrajevanja kmetovalcev, ki krmo ali žito še tradicionalno sušijo v kozolcih, se bo letos v občini Gorje izvajal prvič. V lanskem letu je bilo nagrajevanje že izvedeno na območju občine Kranjska Gora, kjer je bil projekt med domačini lepo sprejet. Cilj projekta je, da bi se v prihodnjih letih zavest o tradicionalni rabi kozolcev širila tudi v druge občine. RAGOR bo tako letos ob financiranju Občine Gorje in Občine Kranjska

Foto Klemen Klinar

Gora izvedel nagradni razpis za tradicionalno sušenje krme ali žita v kozolcih kot dela podeželske kulturne dediščine. Razpis bo izveden v dveh korakih. Do 19. maja 2023 bo potekalo zbiranje predhodnih prijav, dejanske nagrade pa bodo določene v drugem koraku jeseni, ko bodo prijavljeni upravičenci poročali o tem, koliko bran sena, otave ali žita so »obdjali«. Višina nagrad za upravičence bo tako določena na podlagi razpoložljivega nagradnega sklada posamezne občine, števila prijav in števila vseh »obdevanih« bran v sezoni. Predhodna majska prijava upravičenca ne zavezuje k »obdevanju« kozolca v tekoči sezoni. Po drugi strani pa nekdo, ki bo kozolec »obdeval«, a ne bo oddal predhodne prijave, do nagrade ne bo upravičen.

Vse kmetovalce, ki imajo kozolec na območju občin Gorje ali Kranjska Gora in letos načrtujejo sušenje v kozolcu, vabimo k predhodni prijavi na nagradni razpis. Celotna pravila nagradnega razpisa s prijavnimi obrazci so na voljo na spletnih straneh Občine Gorje, Občine Kranjska Gora ter RAGOR-ja, kontaktna oseba za dodatne informacije je Veronika Perko (04) 581 34 17 ali veronika.perko@ragor.si).

» Veronika Perko

V gorenjske gozdove izpustili še zadnjega risa

Ljubljana, 19. april 2023 - **Lovci Lovske družine Nomenj-Gorjuše so v okviru projekta LIFE Lynx v gorenjske gozdove kot zadnjega na območju slovenskih Alp izpustili risa Lukaša. Ris, ki prihaja iz Slovaške, bo, z do zdaj skupno 17 izpuščenimi risi, pomagal reševati Dinarsko-JV alpsko populacijo pred izumrtjem. Zaradi te pomembne naloge je eden od doseljenih risov tudi dobil svojo knjigo; pisateljica Desa Muck je risje dogodivščine zapisala v novi knjigi Pogumni Maks.**

Doselitev risov na Gorenjsko je za projekt LIFE Lynx predstavljala velik izziv, saj na tem območju pred tem niso beležili reprodukcije risov. Izjemen uspeh projekta je bil, da so se vsi risi, doseljeni na območje Gorenjske, tam tudi ustalili, vse tri samice pa so tudi že imele po vsaj eno leglo mladičev. Ker od aprila lani ne beležijo več prisotnosti risa Zoisa, ga bodo nadomestili z novo doseljenim samcem Lukašem.

»Z doseljenim risom bomo omogočili teritorialni samici Aidi, da se bo lahko parila z nesorodnim samcem in tako povečali genetsko pestrost risov na tem območju,« je pojasnil koordinator projekta LIFE Lynx, Rok Černe. Na območju Gorenjske trenutno s pomočjo avtomatskih kamer spremljajo štiri doseljene rise; samice Aido, Lenko in Julijo ter Trisa, ki je trenutno edini samec, s katerim se preseljene samice lahko parijo. Spremljajo tudi nekatere potomce doseljenih risov. Mladič iz prvega legla Aide in Zoisa se je na pot osamosvojitve odpravil proti Posočju.

Na območju Triglavskega narodnega parka in LD Bled s pomočjo telemetričnih ovratnic spremljajo vse tri risje mladiče iz istega legla. Trenutno je čas osamosvajanja mladih risov, zato bomo s telemetrijo lahko natančno spremljali njihovo pot do osamosvojitve. Obstaja možnost, da bodo risi svoje območje razširili tudi v Italijo in Avstrijo ter pripomogli k povezovanju s populacijami tamkajšnjih risov, zato bo spremljanje teh treh mladičev še posebej zanimivo. *»Območje slovenskih Alp je pomembna povezava med risi v Dinaridih in italijanskih ter švicarskih Alpah, zato je vzpostavitev povezovalne populacije na tem območju strateškega pomena za dolgoročno varovanje in ohranjanje risov pri nas,«* je dodal Rok Černe. Miha Marenče, vodja sektorja za načrtovanje razvoja gozdov na Zavodu za gozdove Slovenije, pa je poudaril: *»Spremljanje reševanja risov je pomembno na dolgi rok, zato upamo, da bo pristojno ministrstvo zagotovilo sredstva za spremljanje risov tudi po zaključku projekta LIFE Lynx.«*

Izpusta so se udeležili tudi predstavniki avstrijske štajerske lovske zveze – Steirische Landesjägerschaft, s katero sta Lovska zveza Slovenije in Zavod za gozdove Slovenije podpisala dogovor o sodelovanju na področju varovanja in ohranjanja risov. Lado Bradač, predsednik Lovske zveze Slovenije: *»Prihod avstrijske delegacije na izpust risa je pomemben korak pri skupnem dolgoročnem ohranjanju risa in predstavlja dober primer čezmejnega sodelovanja med lovci in drugimi institucijami. S tovrstnimi povezovanji se izkazuje tudi zavezanost Lovske zveze k ohranjanju vseh vrst v gozdnem ekosistemu in dokazuje, da želimo delovati čezmejno tudi pri ohranjanju risa.«*

Zgodbe doseljenih risov so navdihnile tudi pisateljico in ambasadorko risov, Deso Muck, ki je napisala knjigo Pogumni Maks, v kateri mladim bralcem predstavi izzive in radosti iz življenja risov. Glavni junak je ris Maks, ki je na poti iskanja prostega teritorija in samic prehodil pot iz Notranjske do slovenskih Alp in nazaj ter s tem pokazal, kakšne razdalje lahko prehodi ris. *»Resnično me zanima, kako deluje narava. Bolj kot se poglabljam v živali, bolj sem osupla. V njihovem načinu bivanja je velika modrost in izjemna jasnost. Rada bi pisala samo še take knjige, ki bi mlade bralce naučile ljubiti in spoštovati naravo. Zelo sem uživala pri proučevanju risov in vživela sem se v njihov način dojemanja življenja na podlagi neverjetne, a resnične, zgodbe risa Maksa. Upam, da mi je uspelo,«* je povzela Desa Muck.

Desa Muck - knjiga Pogumni Maks. Foto Simon M. Pintar

Izpust risa Lukaša. Foto Simon M. Pintar

V okviru projekta LIFE Lynx so v naravo izpustili 17 risov; šest na Hrvaškem in enajst v Sloveniji. V Sloveniji je bilo od tega šest risov izpuščenih na območju slovenskih Alp, pet pa na območju Dinaridov. Vsi doseljeni risi imajo ob izpustu nameščene GPS telemetrične ovratnice, s pomočjo katerih ugotavljajo, kako se risi vključujejo v populacijo. Cilj projekta je v populacijo vključiti 14 živali.

Projekt LIFE Lynx v večinskem deležu financira Evropska unija, v okviru LIFE programa, v Sloveniji pa ga sofinancira Ministrstvo za naravne vire in prostor. Vodilni partner projekta je Zavod za gozdove Slovenije, slovenski partnerji pa so Lovska zveza Slovenije, Univerza v Ljubljani in Zavod RS za varstvo narave.

Več informacij o projektu je objavljenih na www.lifelynx.eu in life.lynx.eu@gmail.com.

Vzdrževalna dela in čistilna akcija

Ko sneg skopni in se začne prebujati pomlad, so vzdrževalna in obnovitvena dela v soteski Vintgar že v polnem zamahu. Namestimo in pregledamo varovalne mreže, specialisti za višinska dela odstranijo kamenje, vzdrževalci obnovijo mostove, galerije, ograje, postavimo koše, klopi, označevalne table, uredimo okolico .... dela ne zmanjka. V četrtek, 30. 3. 2023, smo člani TD Gorje organizirali čistilno akcijo v Vintgarju in njegovi okolici. Pograbili in odstranili smo suho listje in veje, pometli pesek z asfaltnih površin ter pobrali smeti, ki jih na srečo ni bilo preveč. Upamo, da brez smeti tudi ostane!

» TD Gorje

Odprtje soteske, dan odprtih vrat in novinarska konferenca

Prvotno načrtovano odprtje soteske Vintgar pred veliko nočjo smo zaradi napovedanih nizkih temperatur in posledično nevarnosti poledice prestavili iz 7. 4. na 12. 4. Odločitev se je izkazala za pravilno, saj je bila na velikonočni ponedeljek v soteski prava drsalnica. Prvi dan odprtja je bilo lepo vreme in posledično veliko število obiskovalcev, a smo se kljub dolgoletnim izkušnjam lovili, kot da bi potrebovali čas, da se spet vsega naučimo.

Dan kasneje, 13. 4., smo načrtovali dan odprtih vrat in tiskovno konferenco za novinarje. Zaradi oblačnega in deževnega vremena se je marsikdo premislil in na ogled ni prišel, kdor pa je, smo ga lepo sprejeli. Na tiskovni konferenci je Janez Poklukar, predsednik TD Gorje, predstavil letošnje novosti, spletno prodajo vstopnic ter vzpostavitev centralnega parkirišča z avtobusno povezavo do vhoda v sotesko. S tem skušamo usmerjati turistične tokove, se izogniti preobremenitvam in povečati zadovoljstvo obiskovalcev, hkrati pa zagotavljati kakovost življenja v lokalni skupnosti in ohranjati naravo.

Aleš Zdešar, vodja oddelka za varstvo narave pri TNP, je poudaril pomembnost odredbe o nosilni kapaciteti obiskovanja in ogledovanja naravne vrednote Vintgar, ki jo je odobrilo Ministrstvo za naravne vire in prostor, ter ohranjanja ravnovesja, saj se je število obiskov naravnih vrednot v zadnjih 15 letih povečalo kar za petkrat. Izpostavil je, da

so to številke, ki jih je res težko obvladovati, zato že zadnjih nekaj let skušajo vplivati na to, da se medresorske zadeve začnejo usklajevati in da tudi turistični sektor prispeva k ustreznemu usmerjanju turističnih tokov, umirjanju obiska in ohranjanju narave. Soteska Vintgar je tako prva in edina naravna vrednota v Republiki Sloveniji z odredbo o številu obiskovalcev in ceno, ki jo je določilo Ministrstvo za naravne vire in prostor.

Peter Torkar, župan občine Gorje, je pozdravil odredbo Ministrstva za naravne vire in prostor ter poudaril, da je sedaj na vrsti turistično društvo, da pravilno komunicira s sodobnimi orodji, preko spletnih strani in drugih modulov, ki so na voljo, da se bo obiskovalec orientiral in odločil, na kakšen način bo obiskal sotesko.

Obiskovalce vabimo, da se do soteske odpravijo peš, s kolesom ali javnim prevozom. Različne možnosti smo predstavili tako v novi zloženki kot tudi na spletu, saj se zavedamo, da je obveščenost obiskovalcev ključna. Pozivamo jih tudi k predhodnemu spletnemu nakupu vstopnice in s tem rezervaciji termina obiska, saj lahko zgodi, da bodo morali dolgo čakati na prost termin.

» TD Gorje

Takole pa je o Vintgarju pisal časopis Gorenjec aprila 1904

Nastopil je pomladni čas. Narava se je zbudila iz spanja in vabi na prosto. Izletnikom se je priljubilo obiskovanje Vintgarja. In po pravici! Nikjer ni več naravnih krasot na enem kraju kot tu. Videti jih je treba! Pa tudi druge zanimljivosti so. Ako izstopiš na Javorniku, si ogledaš grede proti Dobravi, kako delajo železnico. V Vintgarju je zanimiv »šum«, električne naprave in predor, katerega delajo skozi Vintgar in Holm. Koncem tesni se v restavraciji, ki se odpre v nedeljo dne 1. Maja, okrepčaš z dobro jedjo in pijačo, da se oddahneš in poživiš za nadaljno pot proti Bledu.

Vir: Časopis Gorenjec 30. 04. 1904

Nagradna igra Vintgar 130 let

Eden največjih mož, ki je v preteklosti veliko pripomogel k razvoju Gorij, je bil gotovo Jakob Žumer, ki je kar 27 let vodil občino pod obronki Pokljuke. Danes ga poznamo predvsem po tem, da je skupaj s kartografom in fotografom Bertom Lergertporerjem z Bleda odkril sotesko Vintgar.

Prvič sta pogumna moža skušala vstopiti v sotesko ob zelo nizkem vodostaju februarja 1891, a zaradi poledenelih skal nista prišla daleč. Posnela pa sta nekaj fotografij in z njimi navdušila za turizem zagrete Gorjance in Blejce. Poleti istega leta so začeli z gradbenimi deli, ki so bila zelo zahtevna in nevarna in v dveh letih postavili okrog 530 m mostov. Že sredi leta 1893 je bila slavnostna otvoritev tega naravnega spomenika, ki danes s svojo divjo lepoto navdušuje obiskovalce z vsega sveta.

NAGRADNO VPRAŠANJE

Kdaj (dan in mesec) je bila svečana otvoritev soteske Vintgar?

Odgovore pošljite do 10. maja na naslov : Turistično društvo Gorje, Podhom 80, 4247 Zgornje Gorje

Iz pravilnih rešitev bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli po dve vstopnici za obisk soteske Vintgar, dve majici in dve kapici z logotipom soteske.

TURISTIČNO DRUŠTVO GORJE

Novičke iz Tekaško-biatlonske sekcije Športnega društva Gorje

Pomlad je prišla in z njo čas za aktivni počitek, čas, da se posvetimo šolskim in ostalim obveznostim. En mesec brez težkih treningov, dobimo se le enkrat tedensko, da nas Domen prešteje in da se malce podružimo. Celotno zimo smo se videvali praktično vsak dan, tako nam je sedaj kar malo dolgčas. A ne za dolgo. Pestro bo že ta vikend, ko nas boste lahko srečali na Jurjevem semnju, kjer bo vsak pomagal po svojih močeh.

V nedeljo, 16. aprila, je bil v Planici uraden zaključek zimske tekaške sezone. Pričakala nas je prava zima, saj je prejšnji teden planiško dolino pobelil sneg. Za konec pa nas je ta dan čakala še zadnja tekma, povsem netekmovalnega značaja – šprint štafet po posebni progi, poligonu z ovirami. Vsaka štafeta je imela 5 članov, od tega deklico in dečka iz mlajših kategorij, dekle in fanta iz starejših kategorij ter enega starša/trenerja/vodjo kluba. Da je bilo vse skupaj zares zanimivo in zabavno, pa so morali vsi člani posamezne štafete štartati z isto štartno številko in istim parom smuč. Seveda takih in drugačnih pripetljajev na prostoru, namenjenem izmenjavi, ni manjkalo! Gorjanci smo branili lansko drugo mesto in pripravili 3 močne štafete. A nam je sreča malce obrnila hrbet, eden je padel, drugi zlomil palico, spet tretji ... V polfinalu sta zaradi obilice smole izpadli dve naši štafeti. Žal se nismo povzpeli na stopničke, pa nič zato. Važno je bilo sodelovati in se obenem zabavati!

Po tekmi je sledila podelitev priznanj najboljšim v pretekli sezoni. Med mlajšimi kategorijami smo imeli Gorjanci vseskozi svoje predstavnike na stopničkah, na najvišjo pa je uspelo stopiti le enemu – Jakob Gomilar je med mlajšimi dečki dosegel skupno 1. mesto! Jakob, iz srca ti čestitamo, prav tako pa vsem ostalim, ki ste vsi pustili srce, dušo in kar nekaj kapljic znoja na napornih trasah tekmovanj pretekle sezone! Športno društvo Gorje je v kategoriji mlajših med vsemi slovenskimi klubi najuspešnejši klub! Novica, vredna omembe v občinskem glasilu in širše! Rezultat dobrega dela z mladimi, ki naj traja in traja. Ob sproščenem vzdušju in dobri družbi ostalih predstavnikov klubov, trenerjev, tekmovalcev in staršev smo naredili hitro analizo pretekle sezone in naredili okvirne načrte za naprej. Aprila in maja nas čakajo še številna šolska tekmovanja in svizci smo redni udeleženci le-teh. Že v soboto nas čaka tek po Obočnici, Pomladni kros, kjer se bomo pomerili s svojimi izzivalci. Se vidimo!

» Mateja Erman Repe, Športno društvo Gorje

Godba Gorje znova v ustaljenih tirnicah

Godba Gorje po nastopu v Bovcu. Foto Simon Demšar

Tako kot sicer v življenju se tudi v Godbi Gorje dogajajo spremembe. Z začetkom novega leta so se razšle poti s prejšnjim dirigentom, Klemenom Repetom. Godba se mu za dolgoletno delo iskreno zahvaljuje.

Na srečo smo razmeroma hitro dobili novega vodjo, in sicer Marka Možino, po glasbeni izobrazbi trobentača, sicer pa ravnatelja glasbene šole Radovljica in nekdanjega dirigenta godbe Lesce. Prišlo je tudi do nekaterih drugih kadrovskih sprememb, vendar ugotavljamo, da godba z zdravim jedrom lahko nadaljuje svoje poslanstvo.

Po začetnem ogrevanju na vajah so za nami že prvi spomladanski nastopi. Za veliko noč smo igrali na jutranji procesiji v Gorjah, še isti dan popoldne smo na Bledu izvedli promenadni koncert, naslednji dan pa smo v sijajnem okolju v Bovcu sodelovali na otvoritvi tekmovanja starodobnih smučarjev.

Ogrodje nastopov naj bi ostalo podobno kot v prejšnjih letih. V Gorjah boste godbo lahko slišali v okviru Jurjevega semnja, 23. aprila, nato pa spet na tradicionalni prvomajski budnici. Poleti se bomo najbrž kdaj videli na Bledu, ob kakšni otvoritvi ali na zasebnem dogodku. S temi in podobnimi nastopi želimo popestriti in dati veličasten pridih dogodkom v Gorjah in okolici, ob tem pa se družiti, »se imeti fino«, narediti nekaj koristnega za širšo skupnost in se nenazadnje glasbeno izobraževati ter skrbeti za mentalno kondicijo. Na nastopih se nas redno zbere okoli 25, pri večjih dogodkih še kakšen več, če ne gre drugače, tudi s pomočjo članov sosednih godb. Da se fenomen godbe Gorje ohrani in še okrepi, se vseskozi z enim očesom oziramo po mladih močeh. V zadnjem času se nam je pridružilo kar nekaj mladih, tako da svojo družbo pri godbi lahko najdejo vsi, od osnovnošolcev do upokojencev obeh spolov.

» Matej Poklukar

Godba Gorje med velikonočnim koncertom na Bledu. Foto Mateja Vilan, LTO Bled

Pomoč pri pripravi nove zdaje znamenja vernosti v Župniji Gorje

Ob 850-letnici gorjanske župnije pripravljamo posebno monografijo v okviru katere bo izdan prenovljen pregled Znamenj vernosti v Župniji Gorje. V pregled bi radi vključili prenove znamenj, ki so se zgodile po prvi izdaji knjige leta 2007, popravili morebitne napake, ki so se vanjo prikradle, dodali nove fotografije. Prav tako bi opise dopolnili z zanimivimi zgodovinskimi dejstvi, zgodbami, anekdotami, povezanimi s kapelicami, križi, freskami, ter s starimi fotografijami ob postavljanju, blagoslovu, dogodkih ob znamenjih.

Večina teh podatkov ni nikjer zapisana ali dostopna v arhivih, zato se na sokrajane Gorij obračamo s prošnjo, da nam pri tem pomagate.

Podatke, zgodbe ali fotografije lahko do konca maja pošljete po e-pošti (brigita.medja@gmail.com in matej.pavlic@rkc.si) ali prinesete osebno v župnišče v času uradnih ur. Originalne fotografije bomo poskenirali.

Za več informacij lahko pokličite tudi na telefon 031 686 369 (Brigita).

Hvala za vaš odziv in pomoč.

» Brigita Medja

Ravnanje ob nezgodi in nudenje prve pomoči

Pred odprtjem soteske smo za zaposlene izvedli izobraževanje, kako ravnati ob nezgodi in kako nuditi prvo pomoč. S predavateljem smo pregledali komplet prve pomoči, obnovili znanje uporabe defibrilatorja in ponovili korake, kako postopati ob nesreči.

V Gorjah si želimo pomagati

Krajevna organizacija RK Gorje je v sodelovanju z Območnim združenjem RK Radovljica je v četrtek, 13. 4. 2023, izvedla tečaj Temeljnih postopkov oživljanja in uporabe AED – Avtomatskega zunanjega defibrilatorja. Tečaja se je udeležilo 24 oseb, željnih znanja po prvi pomoči oziroma po nudenju nujne oskrbe pomoči potrebnim.

Lahko bi rekli, da je bilo to medgeneracijsko srečanje, saj smo bili udeleženci vseh starosti. Tečaj je potekal s postopnim sestavljanjem vseh elementov, ki so potrebni pri pravilno izvedeni prvi pomoči. Predavanje in demonstriranje posameznih elementov je izvedel zdravnik Jernej Dolar, pri sami izvedbi in urjenju udeležencev tečaja pa so sodelovali inštruktorji, ki so pomagali in usmerjali učeče. V vlogi inštruktorjev so sodelovali predsednica OZRK Radovljica, Janja Sinkovič, Živa Ozmec, Matej Kristan in Ana Medja Skobe. Glede na odzive udeleženih je bil tečaj zanimivo izveden, predvsem pa zelo koristen.

V imenu RK Gorje se iskreno zahvaljujemo predavatelju in inštruktorjem za izvedbo tečaja, Osnovni šoli Gorje pa za možnost uporabe prostorov za samo izvedbo tečaja.

Mesta nameščenih defibrilatorjev znotraj občine Gorje:

- Gasilski dom v Podhomu,
- Brunarica pri vstopu v sotesko Vintgar (čez zimo je bil nameščen na smučišču Zatrnik Pr`Jagru),
- Gasilski dom Gorje,
- Osnovna šola Gorje,
- Radovna – gostilna Pr`Psnak,
- Biatlonski center na Pokljuki,
- Spodnje Gorje – Društvo upokojencev,
- Poljšica – domačija pri pokojnem Jožu Zajcu.

» Bernarda Poklukar Novak

Copatki za novorojenčke

Domačinka iz Podhoma, gospa Marlena Taborin, je razveselila porodniško-ginekološki oddelek Splošne bolnišnice Jesenice z 48 pisanimi, mehko »naštrikanimi« copatki. Barbara Sfiligoj, diplomirana medicinska sestra, jih je sprejela s širokim nasmehom in poudarila, da ima vsaka »štrikarica« svoj patent »štrikanja« otroških copatk, zato je vsak posamezen par unikaten izdelek. Zaposleni so se ji za njen trud iskreno zahvalili in se priporočali za naprej.

» Bernarda Poklukar Novak

Delavnice programa Trening asertivnosti na CSD Gorenjska, Enota Radovljica

Na centru za socialno delo Gorenjska, Enota Radovljica, od konca septembra 2022 poteka nova skupina delavnic programa TRENING ASERTIVNOSTI.

Asertivnost je sposobnost odkritega izražanja lastnega mnenja, prepričanj, pravic, potreb ali čustev, kjer hkrati upoštevamo našega sogovornika. Trening asertivnosti je praktičen proces učenja veščin za samozavestno ravnanje in učinkovito komunikacijo v interakcijskih odnosih.

V skupino delavnic je vključenih devet uporabnikov. Uporabniki so začasno nezaposljive osebe, ki jih je ZRSZ (skladno s 40. členom ZSVarPre) odstopil Centru za socialno delo, ter so prejemniki denarne socialne pomoči in s katerimi je bil ob odstopu na Center za socialno delo sklenjen dogovor o aktivnem reševanju socialne problematike. **Namen programa** je krepitev moči posameznika, opolnomočenje in spodbujanje uporabnikov k samozavedanju, prepoznavanju vedenj in lastnih stisk, prostor za učenje primernih načinov izražanja, znanje ravnanja s kritiko ipd.

Delavnice vodita dve strokovni delavki na CSD Gorenjska, Enota Radovljica. Posamezna delavnica traja uro in pol ter poteka enkrat mesečno v Dnevnem centru na CSD Gorenjska, Enota Radovljica. Na prvi delavnici, ki je bila spoznavna in predstavitvena, se je vsak posameznik z igro predstavil (npr. metanje antistresne žogice, podajanje balona, kjer je udeleženec napisal svoje ime, predstavitev s sliko iz časopisa, v kateri se je udeleženec prepoznal ali je prepoznal neke svoje lastnosti). Udeležencem programa je bil predstavljen tudi namen delavnic, način vabljenja in poteka delavnic (kratko vsebinsko, krajevno in časovno), pravila delovanja v skupini, načelo zaupnosti in varovanja osebnih podatkov drugih ter spoznanje z asertivnostjo.

Vsebinsko je vsaka od posameznih delavnic namenjena obravnavi različnih tem, in sicer: čustva, slogi komuniciranja, način komunikacije, telesna govorica, neverbalna komunikacija, žalovanje, čuječnost in sprostitvene tehnike ter funkcionalna nepismenost. Ob pričetku vsake delavnice je udeležencem predstavljena kratka teoretična vsebina, nato sledijo vaje na obravnavano tematiko. Vaje se izvajajo posamično, v parih ali v manjših skupinah. Na koncu vaje vsaka skupina ali posameznik predstavi odgovore, ki jim sledi skupna diskusija, povezana z osebnim doživljanjem uporabnikov ob določeni izvedeni vaji. Ob zaključki vsake delavnice se opravi tudi kratka evalvacija z vsakim posameznikom.

V preteklem letu smo izvedli 11 delavnic. Zaključno srečanje smo izvedli v prostorih Knjižnice A. T. Linharta Radovljica, s predstavitvijo in vodenjem po knjižnici ter skromno zaključno pogostitvijo. V šolskem letu 2022/2023 bomo izvedli okvirno od 9 do 10 delavnic. V decembru 2022 smo z novo skupino udeležencev programa treninga asertivnosti že izvedli skupno srečanje v prostorih Knjižnice A. T. Linharta Radovljica, s predstavitvijo in vodenjem po knjižnici ter skromno pogostitvijo.

Jeseni 2023 bomo pričeli z izvajanjem nove skupine delavnic programa TRENINGA ASERTIVNOSTI. Več informacij o vključitvi v jesenski termin delavnic začasno nezaposljive osebe lahko dobijo na CSD Gorenjska, Enota Radovljica.

» Urška Jesenovec, CSD Gorenjska, Enota Radovljica

Vpis v Glasbeno šolo Radovljica 2023–24

Spoštovani starši in otroci. Leto je naokrog in v Glasbeni šoli Radovljica vas ponovno vabimo k vpisu. Najmlajše, petletnike, vabimo v **Predšolsko glasbeno vzgojo**, malo večje, šestletnike, vabimo v **Glasbeno pripravnico** ter tiste, že zares velike, sedemletnike, vabimo k **učenju inštrumentov in petja**.

Za program predšolske glasbene vzgoje, glasbene pripravnice, baletnega vrtca, plesne pripravnice in baleta otroci preizkusa glasbenih oziroma plesnih sposobnosti ne opravljajo. Torej vse, ki jim je pri srcu ples in so starejši od štirih let, vabimo k vpisu v **baletni vrtec, plesno pripravnico** in **balet**, ki ga izvajamo v čudoviti plesni dvorani Radovljiške graščine.

Po prvomajskih počitnicah bomo pričeli z zbiranjem:

PRIJAV ZA PREIZKUS GLASBENIH SPOSOBNOSTI, in sicer **elektronsko preko povezave na spletni strani šole od 3. do 23. maja 2023 ali preko QR kode:**

V Glasbeni šoli Radovljica **17. maja 2023 ob 17. in 18. uri** pripravljamo zanimiv **DAN ODPRTIH VRAT**, ki bo potekal v prostorih glasbene šole, kjer bodo otroci in starši spoznali način dela na šoli in posamezne inštrumente. Predstavitev inštrumentov bo prav tako dostopna preko povezave na naši spletni strani.

SPREJEMNI PREIZKUSI bodo potekali skladno z uredbo o izvedbi sprejemnih preizkusov na šoli **29. in 30. maja** 2023, po razporedu, objavljenem na naši spletni strani. **VPIS UČENCEV**, ki bodo uspešno opravili sprejemni preizkus glasbenih sposobnosti, bo potekal v tajništvu šole od 5. do 9. **junija 2023 oziroma do zapolnitve mest**. Sprejeti učenci bodo o sprejemu pisno obveščeni. Rezultati sprejemnih preizkusov bodo objavljeni na oglasni deski šole in na spletni strani šole.

Več informacij o VPISU in DNEVU ODPRTIH VRAT najdete na spletni strani Glasbene šole Radovljica: **www.gs-radovljica.si** ali **FB** strani: **Glasbena šola Radovljica GŠ**.

S kolesom na Zatrnik

V okviru kolesarske tekme Velike nagrade Gorenjske, 21. 5. 2023, TD Gorje in kolesarski klub Gorje organizirata rekreativno kolesarsko tekmo »S kolesom na Zatrnik«. V različnih kategorijah se bodo udeleženci s kolesi in električnimi kolesi povzpeli od štarta v Gorjah do cilja na Zatrniku. Namen te kolesarske tekme je spodbujati zeleno mobilnost.

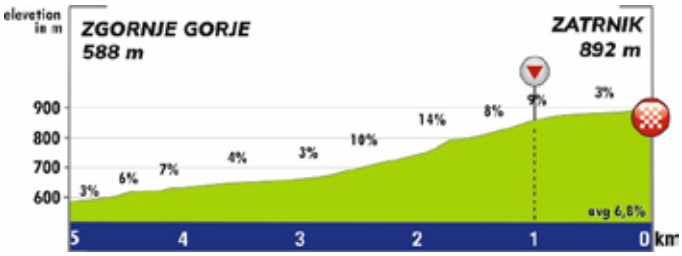

TD Gorje – napovednik dogodkov

Z mesecem majem 2023 TD prevzame pošto v Gorjah.

14. 5. Šmarnice v soteski

Vabilo

»Združenje borcev za vrednote NOB Radovljica vabi na spominsko slovesnost v spomin osvoboditve zapornikov iz begunjskih zaporov. Slovesnost bo v četrtek, 4. maja 2023, ob 16. uri pred spomenikom talcev na graščinskem vrtu v Begunjah.«

Hvala in lep pozdrav.

» Ivica Noč, Tajništvo Združenja

POGREBNE STORITVE
NOVAK
Anton Novak d.o.o.
Hraše 19, Lesce
www.anton-novak.si

- prevozi in ureditev pokojnikov ter pokop z žalnim sprevodom
- velika izbira krst in žar
- ureditev vseh potrebnih dokumentov
- organizacija in izvedba pogrebnih ceremonialov na pokopališčih v občinah Bled, Gorje, Radovljica in Bohinj.

NOVO NOVO NOVO NOVO
CVETLIČARNA NOVAK
pri pokopališču na Bledu
Sprejemamo naročila za sveče in suhe ikebane, žalne ikebane, šopke, poročne šopke in aranžmaje ter aranžiranje daril.
Velika izbira sveč.

DEŽURNA SLUŽBA: 040 887 169, 041 655 987, 040 887 112

LIP ODKUP HLODOVINE

Vaš partner v gozdu že 70 let

Predelava hlodovine na lastni žagi

Kratki plačilni roki in zanesljivo plačilo

Možnost izbire elektronske izmere

KOROŠEC Igor 030 610 880

DEMŠAR Viljem 040 700 058

LIP BOHINJ

From **wood** to **wonders.**

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

392. PREMIERA
SEZONA 2021/22

GLEDALIŠKA ŠOLA SENIOR

BOLJ STARE, BOLJ SKEGLANE

MENTORICA IN REŽISERKA: NIKA BRGANT

IGRAJO:
ANDREJA URŠIČ, DANILA KOSELJ, JOLANDA UREK, MILICA BERLOT, SONJA KOVAČ, NANIKA ŠLIBAR, STANISLAVA OGRIN, MARJETKA VRHUNC.

ČETRTEK
11. MAJ 2023, OB 19.30

GORJANSKI DOM

MCL Mesni Center LUKA

KUPON MAJ 2023

10% NA IZBRANI ARTIKEL IZKLJUČNO ZA IZDELKE MCL IN SVEŽE MESO

Sedež:
MCL Mesni center Luka d.o.o., Cesta Kokrškega odreda 26, 4294 Križe

Trgovine:
MCL Mesni center Luka d.o.o., Cesta Kokrškega odreda 26, 4249 Križe, tel.št. 040/294-444
SPB Mesnica Domžale, Ljubljanska cesta 82, 1230 Domžale, tel.št. 01/72--98-474
Union center Bled, Ljubljanska cesta 11, 4260 Bled, tel.št. 04/57-80-121

MCLmesarijaLuka

Kupon velja v maju 2023 // Kuponi se ne seštevajo.
Za kupce MCL parkiranje brezplačno. Gorje

MCL Mesni Center LUKA
KUPON MAJ 2023
10% NA IZBRANI ARTIKEL IZKLJUČNO ZA IZDELKE MCL IN SVEŽE MESO
Sedež: MCL Mesni center Luka d.o.o., Cesta Kokrškega odreda 26, 4294 Križe
Trgovine: MCL Mesni center Luka d.o.o., Cesta Kokrškega odreda 26, 4249 Križe, tel.št. 040/294-444
SPB Mesnica Domžale, Ljubljanska cesta 82, 1230 Domžale, tel.št. 01/72--98-474
Union center Bled, Ljubljanska cesta 11, 4260 Bled, tel.št. 04/57-80-121
MCLmesarijaLuka
Kupon velja v maju 2023 // Kuponi se ne seštevajo.
Za kupce MCL parkiranje brezplačno. Gorje

MCL Mesni Center LUKA
KUPON MAJ 2023
10% NA IZBRANI ARTIKEL IZKLJUČNO ZA IZDELKE MCL IN SVEŽE MESO
Sedež: MCL Mesni center Luka d.o.o., Cesta Kokrškega odreda 26, 4294 Križe
Trgovine: MCL Mesni center Luka d.o.o., Cesta Kokrškega odreda 26, 4249 Križe, tel.št. 040/294-444
SPB Mesnica Domžale, Ljubljanska cesta 82, 1230 Domžale, tel.št. 01/72--98-474
Union center Bled, Ljubljanska cesta 11, 4260 Bled, tel.št. 04/57-80-121
MCLmesarijaLuka
Kupon velja v maju 2023 // Kuponi se ne seštevajo.
Za kupce MCL parkiranje brezplačno. Gorje

MCL Mesni Center LUKA
KUPON MAJ 2023
10% NA IZBRANI ARTIKEL IZKLJUČNO ZA IZDELKE MCL IN SVEŽE MESO
Sedež: MCL Mesni center Luka d.o.o., Cesta Kokrškega odreda 26, 4294 Križe
Trgovine: MCL Mesni center Luka d.o.o., Cesta Kokrškega odreda 26, 4249 Križe, tel.št. 040/294-444
SPB Mesnica Domžale, Ljubljanska cesta 82, 1230 Domžale, tel.št. 01/72--98-474
Union center Bled, Ljubljanska cesta 11, 4260 Bled, tel.št. 04/57-80-121
MCLmesarijaLuka
Kupon velja v maju 2023 // Kuponi se ne seštevajo.
Za kupce MCL parkiranje brezplačno. Gorje

DACIA
PREPROSTO VSE

NOVI DACIA SANDERO STEPWAY ECO-G
BENCIN + LPG

5 let jamstva*
15 % prihranka pri nakupu do 2.000 litrov LPG goriva s Petrol Klub kartico**

*V obdobju 3 let od nakupa vozila velja tovarniška garancija. Po preteku tovarniške garancije za 4. in 5. leto sledi 2 leti podaljšanega jamstva Dacia oz. 100.000 km, kar koli se zgodi prej. **Vsak fizični kupec vozila Dacia ECO-G s tovarniško vgrajenim pogonom na plin je upravičen do 15 % popusta za nakup do 2.000 litrov utekočinjenega naftnega plina (LPG) s Petrol Klub kartico. Poraba pri mešanem ciklu: 5,6–7,4 l/100km. Emisije CO_2: 127–131 g/km. Emisijska stopnja: EURO-6DFull. Emisije NOx: 0,0248 g/km. Ogljikov dioksid (CO_2) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM_{10} in $PM_{2,5}$ ter dušikovih oksidov. Pridržujemo si pravico do napak. Slika je simbolična. GA Adriatic d. o. o., Dunajska 22, 1000 Ljubljana.

Dacia priporoča Castrol

DACIA.SI

ASP

Jesenice, Finžgarjeva 2, tel.: **04 58 33 330**
Lesce, Hraška cesta 25, tel.: **04 53 53 450**

KOLEDAR PRIREDITEV

- **MERJENJE DEJAVNIKOV TVEGANJA (krvni tlak in sladkor)**
  v sredo, 3. maja, ob 9. uri v prostorih Društva upokojencev Spodnje Gorje
  v četrtek, 11 maja, ob 9. uri v sejni sobi občine, Zgornje Gorje
- **Gledališka predstava »BOLJ STARE, BOLJ SKREGANE« v izvedbi Gledališča Toneta Čufarja Jesenice**
  v četrtek, 11. maja, ob 19:30 v Gorjanskem domu Vstopnina 10 €; za upokojence, dijake in študente 8 €
- **PROGRAM ZA OTROKE v organizaciji Knjižnice A. T. Linharta Radovljica**
  v ponedeljek, 15. maj, ob 17. uri v Gorjanskem domu
- **TRADICIONALNI ŠIMNOV POHOD v organizaciji Jamarskega društva**
  v soboto, 27. maja, zbor ob 09.00 pri Kunavcu v Krnici
- **KONCERT UČENCEV Glasbene šole Radovljice**
  v torek, 23. maja, ob 18:30 v Gorjanskem domu

Še zadnja tekma letošnje tekmovalne sezone. Planica, 16. 04. 2023.

PEUGEOT

SUV**ERENI BONUS IN PAKET DOBRODOŠLICE**

Na Levjih dnevih

5 LET JAMSTVA MOJ PEUGEOT

peugeot.si

PEUGEOT PRIPOROČA TotalEnergies Poraba v kombiniranem načinu vožnje po WLTP ciklu: od 0 do 7,7 l/100 km. Izpuh CO_2: od 0 do 175 g/km. Emisijska stopnja: EURO 6. Vrednost specifične emisije dušikovih oksidov NOx: od 0 do 0,0700 g/km. Emisije trdnih delcev: od 0 do 0,00175 g/km. Število delcev: od 0 do 3,24. Ogljikov dioksid (CO_2) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM_{10} in $PM_{2,5}$ ter dušikovih oksidov. Ponudba Bon za paket dobrodošlice velja za fizične osebe za vsa prodana (podpis prodajne pogodbe) in dobavljena nova osebna vozila Peugeot v obdobju od 01. 01. do vključno 30. 04. 2023. Vrednost paketa dobrodošlice je 400 EUR (z DDV). Kupec lahko izbira med paketom dodatne opreme (vsebuje gumi korito, strešne prečke in nosilec za smuči - 4 pari smuči) ali zimskimi pnevmatikami. V primeru, da je vrednost pnevmatik večja od vrednosti 400 EUR, razliko doplača kupec. V primeru, da je vrednost pnevmatik manjša od vrednosti 400 EUR, se kupcu razlika ne povrne in je ni možno vnovčiti za drug izdelek oziroma popust. Ponudba SUVereni bonus velja za fizične in prave osebe za vsa prodana (podpisana prodajna pogodba) in dobavljena vozila do 30. 04. 2023. Ponudba velja samo za vozila s termičnim motorjem za modele Peugeot 208 (2.000 EUR), Peugeot 308 (500 EUR), Peugeot 2008 (1.700 EUR), Peugeot 3008 (2.000 EUR) in Peugeot 5008 (2.500 EUR).

AVTO PARTNER d.o.o., Cesta železarjev 27, 4270 Jesenice, tel. 04 583 66 60